

JÁTÉKOS ANYANYELVI FELADATOK

Készítette:

Lugosiné Neumann Márta
gyógypedagógus

ARANY JÁNOS EGYMI
Székesfehérvár

ÖSSZEKEVEREDETT MONDATOK - Számozd meg helyes sorrendben!

- _____ A szomszéd bácsi gödröt ás.
- _____ Jól megöntözi a tövét.
- _____ Elülteti a csemetefát.

- _____ Az árus leméri a zöldséget.
- _____ A kosarába teszi és kifizeti az árát.
- _____ Marika néni a piacon sárgarépát és zöldséget válogat.

- _____ Megnyomom a leszállásjelzőt.
- _____ Felállok a helyemről.
- _____ Az ajtó kinyílik, leszálok a buszról.
- _____ Közeledik a megálló, ahol le akarok szállni.

- _____ Amikor kész az ebéd, jóízűen elfogyasztják.
- _____ Meghámozza és megmossa a krumplit.
- _____ Kis kockákra vágja.
- _____ Péter segít édesanyjának a főzésben.

ÖSSZETETT SZAVAK

Alkoss összetett szavakat a képek segítségével! Írd le! Ügyelj a helyesíráásra!

MÁS SZAVAKKAL!

Írd át a mondatot úgy, hogy minden szava helyett rokon értelmű vagy hasonló jelentésű szót használj!

például: A kutya eszik. → Az eb táplálkozik.

A fiú legózik. → _____

Az autó robog az aszfalton. → _____

A zöldséges karalábét kínál. → _____

Az alma lepottyant. → _____

KIEGÉSZÍTÉS, TOLDALÉKOLÁS

Olvasd el a hiányos mondatokat! Egészítsd ki egy érzékszerv toldalékos alakjaival!

- A Gazda _____ hizlalja a jószágot.
- B _____ mer nézni akárki fiának.
- C Csóka csókának nem vájja ki _____.
- D Elállt a _____-szája.
- E Fogat fogért, _____.
- F Kinek mi szívében, kitetszik _____.
- G Nem jó ember, ki másnak _____ nem mer nézni.

Keresd meg a fenti szólások magyarázatát! Írd mellé a megfelelő betűjelet!

- Nem fél senkitől.
- Hamis, nem igaz ember.
- Csodálkozik.
- A szem a lélek tükre, árulkodik az érzéseinkről.
- Törődik a rá bízott állattal, javakkal.
- Nem bántja a magához hasonlót.
- Amilyen kárt okozott, olyat kell tenni vele is.

EGY BETŰ ELTÉRÉS

Figyelmesen olvasd el a változó szavakat!

Próbálj meg minél többet emlékezetből elmondani vagy leírni!

Folytasd a sorokat egy-egy betű megváltoztatásával!

ház – láz – máz - _____ - _____ - _____ - _____

víz – tíz – tűz – fűz – fűt – hűt – hát - _____ - _____ - _____ - _____

görög – pörög – hörög – horog - _____ - _____ - _____

SZÓPIRAMIS

Olvasd el a bővülő szavakat! Írd le emlékezetből!

mer	két	szab
merít	kétség	szabad
merítő	kétségbe	szabadul
merítőháló	kétségbeesett	szabadulhat
merítőhálóval	kétségbeesetten	szabadulhatott
		megszabadulhatott

MONDATPIRAMIS ALKOTÁSA KÉRDŐSZAVAKKAL

Olvasd el a mondatot!

Egészítsd ki a kérdőszavak segítségével, és írd le.

Az utolsó mondatot mondd el emlékezetből!

Anyu süt.

Hol?	Anyu	süt.
Mit?	Anyu	süt.
Mikor?	Anyu	süt.
Kinek?	Anyu	süt.

BETŰCSERE

Egy betű megváltoztatásával a meghatározásnak megfelelő szót alkothatsz.

Pl. : lé $\Rightarrow$ ló (patás állat)

tűz $\Rightarrow$ _____ (kétjegyű szám)

ver $\Rightarrow$ _____ (erődítőanyag)

mez $\Rightarrow$ _____ (maci szereti)

kés $\Rightarrow$ _____ (méhek lakása)

fel $\Rightarrow$ _____ (ház oldala)

NÉVFEJTŐ

Megtudod a bohóc nevét, ha a képek számmal jelölt betűjét a négyzetbe írod.

1.	2.	3.	5.	2.	6.	5.	4.
----	----	----	----	----	----	----	----

ELBÚJT SZAVAK

Keress meg a betűtáblázatban a képeken szereplő tárgyak nevét! Írd le a szavakat!

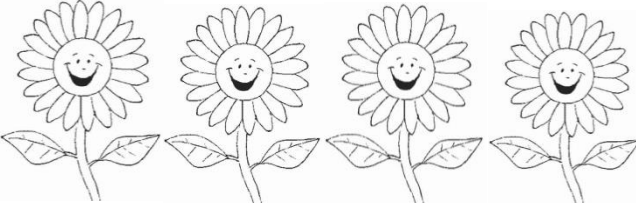

I	U	Z	M	T	E	R	S	B	H
O	P	P	O	R	S	Z	Í	V	Ó
D	Ő	H	S	X	C	V	T	T	S
F	K	J	Ó	D	V	S	Ú	F	G
B	L	F	G	K	G	K	Z	L	Z
D	V	A	É	A	H	Á	H	Ű	V
L	H	Z	P	Z	S	J	E	B	B
J	S	F	V	A	S	A	L	Ó	K
K	Ö	L	Z	D	B	G	Y	A	S
A	B	V	F	J	G	B	K	H	J

SZÓGYŰJTŐ

Gyűjts 2-3-4 betűs szavakat a meghatározások szerint!

Minden megoldott oszlop vagy sor után kiszínezhetsz egy virágot!

	START/CÉL 2	p__	p__	p__	p__	p__	3	
b_	tág	ülőhely	jogi eset	kettő	foglalkozás	8 lábú	költemény	_e__
_l	állati lakhely						lusta	__s_
_p	nem csorba						nem szoros	___a
m_	tegnap után	kis ház	testrész	ruhát tisztít	elcsen	kerek szám	egyik szülő	4
	3	__k	__t	m__	__p	t__	_p_	

DOBJ ÉS OLVASS!

a) Hány tagú szó? Megtudod, ha aláhúzod a szavakban a magánhangzókat!

b) Írd az oszlopok alá a szótagszámot!

karalábé	reték	uborka	kel	fűszerpaprika	A
nadragulya	szegfű	áfonya	hárs	buzogányvirág	B
atlétika	vívás	lólengés	boksz	gerelyhajítás	C
íróasztal	fotel	kanapé	szék	ebédlőasztal	D
					

c) Dobj és olvasd a számnak megfelelő oszlopból!

6-os dobásnál mondj egy szót emlékezetből!

d) Minden sorhoz írd egy közös elnevezést!

A _____

B _____

C _____

D _____

ÁLLÍTÁSOK

Olvasd el a mondatot? Állapítsd meg, hogy igaz vagy hamis az állítás!

Jelöld:

I = igaz H = hamis

- _____ Egy autóút szélesebb, mint egy autó.
- _____ Az autópályán nincsen több sáv, mint a hatos úton.
- _____ Egy kápolna nagyobb, mint egy templom.
- _____ Egy kiló nehezebb, mint egy tonna.
- _____ A dekagramm kevesebb, mint a gramm.
- _____ Az alma nem déligyümölcs.
- _____ Nem világít jobban a gyertyánál a villany.
- _____ Amikor elrepülnek a fecskék Afrikába, akkor nem ősz van.
- _____ Nem lehet tavasz, amikor a fecskék Afrikába repülnek.
- _____ Nem ősz az, amikor a fecskék megérkeznek Afrikából.
- _____ A nyár az ősz után jön.
- _____ Ősz van a nyár után.
- _____ Az ősz után nem a nyár jön.
- _____ Nem a nyár után következik az ősz.
- _____ Előbb van a nyár, mint az ősz.
- _____ Az ősz a nyár után jön.

VÁLTOZÓ SZAVAK

A szavak első hangjának/betűjének megváltoztatásával alkoss minél több új szót!

gomba _____

pár _____

firka _____

ló _____

motor _____

fúró _____

róka _____

vödör _____

bátor _____

A szó bármely hangjának/betűjének megváltoztatásával alkoss minél több új szót!

piros _____

gumi _____

virág _____

szeder _____

bíró _____

fodor _____

lány _____

szegély _____

birka _____

EMLÉKEZETBŐL

a) Olvasd el hangosan, lassan a nyomtatott szavakat! Takard le, majd próbáld meg minél többet emlékezetből elmondani!

tollaslabda – evőkanál – viharfelhő – sáttortábor – cipőfűző – inggomb – hangfal – baracklekvár

1. próbálkozás: szóra emlékeztem

b) Most próbáld meg a szavak között kapcsolatot teremteni, majd emlékezetből felidézni a következő szavakat!

telefonkönyv – viharkabát – lepkeháló – szelfibot – kártyanaptár – iratkapocs – pénztárca – jégbor

2. próbálkozás: szóra emlékeztem

Javult a teljesítményed?

SZÓTAGPÓTLÓ

Pótold a hiányzó első szótagot!

_____ retez   _____gyetlen

_____szerű   _____szerű

_____denkor   _____tatlan

_____percc   _____zudik

_____gantyú   _____zatos

_____rittya   _____nészes

_____rapós   _____móca

_____gyetlen   _____lota

_____lelkű   _____kutya

_____lemás   _____solyog

SZÓPÁROSÍTÓ

Írd a szavak mellé rokon értelmű párjukat!

siheder – topánka – kikelet – lélekvesztő – nyakigláb – ösvény – pipogya – hebehurgya - pimasz

csónak - _____

cipellő - _____

magas - _____

kapkodó - _____

gyalogút - _____

szemtelen - _____

tavasz - _____

kamasz - _____

ügyefogyott - _____

PÁROSÍTÓ - ÉRTELMEZŐ

Olvasd el a mondatokat és kösd össze a jelentésükkel!

Itatja az egereket.

Telkesem váratlan, lesújtó fordulat

Derült égből villámcsapás.

Az ellenkező végletbe esik.

Átesik a ló másik oldalára.

Sír.

Ásó, kapa és nagyharag válasszon el.

Ne költekezz anyagi erődön felül.

Addig nyújtózkodj, amíg a takaród ér.

Sose hagyják el egymást.

SZÓLÁSHASONLATOK

a) Egészítsd ki a megfelelő igével a hiányos mondatokat! Ügyelj a mondat helyesírására!

bámul – ordít – alszik – iszik – hallgat

_____, mint a a kefekötő.

_____, mint a a bunda.

_____, mint a fába szorult féreg.

_____, mint borjú az új kapura.

_____, mint a sír.

b) Egészítsd ki a megfelelő melléknevekkel a hiányos mondatokat! Ügyelj a helyesírásra!

könnyű – éles – okos – szegény – savanyú

_____, mint a templom egere.

_____, mint a pille.

_____, mint a tavalyi kos.

_____, mint az ecet.

_____, mint a borotva.

EGY BETŰ KÜLÖNBSÉG

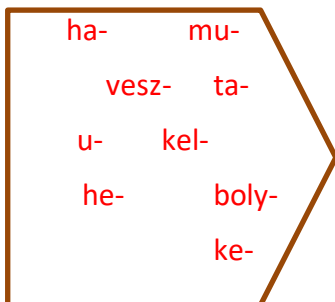
Soronként egy betűt változtass! Milyen szó kerül az utolsó sorba?

1.	J Á R	
2.		eső után van
3.		habzó ital
4.		dióra ráüt
5.		placc
6.		erekben kering
7.		szeretné megkapni
8.		évek száma
9.		veszteség
10.		megy

SZÓTAGBÓL SZÓ

Alkoss a szótagokból értelmes 2, 3 vagy 4 tagú szavakat!

Írd le a szavakat! Ügyelj a hosszú kétjegyű mássalhangzók írására!

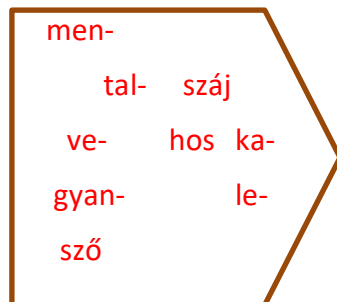

kéttagú szó

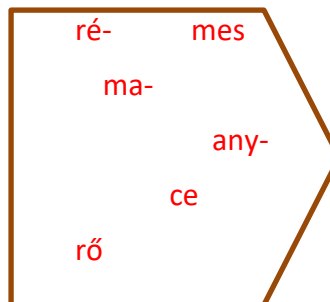

háromtagú szó

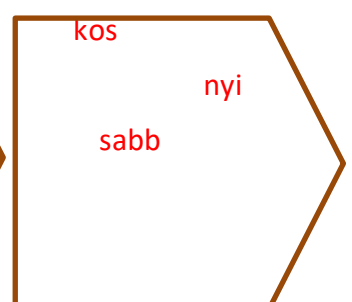

négytagú szó

---

négytagú szó

SZÓKERESŐ

Elromlott a szóköz billentyű a számítógépen. Szedd szét értelmes szavakra a következő betűhalmazt!
Egy-egy szótagot többször is felhasználhatsz. pl. semmise – se, sem, semmi, mise Hány szót találtál?

semmisemerrepültetmásvalakibernetikalaptartósítószerelőportörelő

RÖVID? HOSSZÚ?

a) Pótold a hiányzó magánhangzókat!

i - í
h _ rmondó
d _ csér
táv _ rda
h _ d
h _ rdetés
tel _ tettség
sz _ nes
h _ gul
v _ z _ p _ sztoly

ö - ő
k _ rút
ég _ v
z _ ld _ vezet
süt _ de
olvasók _ r
k _ rzet
_ nt _ de
z _ ld _ vezet
hagyomány _ rz _

u - ú
ford _ l
h _ szad
h _ szfillér
t _ rkál
t _ rókrém
ár _ sít
félár _
kör _ tazás
_ titáska

b) A leghosszabb szót foglald mondatba!

TOLDD MEG!

a) Írj toldalékot a számnevekhez a kérdőszavaknak megfelelően!

	Mennyit?	Mennyivel?	Hányszor?	Hányból?
egy				
tíz				
húsz				

b) Írj kérdőszót a szavak fölé!

egyel	eggyel	tüzel	túzzel
lapok	lappok	sorol	sorról

SZÓTAGKERESŐ

Keress a szavakat kezdő/záró azonos szótagot!

_____kancs

maká_____

_____cilus

dá_____

_____zilika

Ma_____

_____tár

ba_____

_____bér

la_____

_____bona

fa_____

SZÓALKOTÁS SZÓGAGOKBÓL - Alkosd újra a szótagokra bontott szavakat!

csin – pa – la – ta _____

dék – me – ház – ne _____

te – á – szer – zó – ga _____

da – Ma – kár – gasz _____

len – met – kel – le _____

ko – fon – dó – tos _____

kány – lak – pár – ab _____

SZÓALKOTÁS BETŰHALMAZBÓL

Alkoss minél több szót a betűhalmazból! Egy betűt többször is felhasználhatsz a szóban! Írd le a szavakat!

e	s	n	r
k	t	l	á
z	v	í	ö
a	c	d	p
m	ó	b	é

TITKOSÍRÁSSAL ÍRT HELYESÍRÁSI SZABÁLY MEGFEJTÉSE

a	b	c	d	e	é
*	≈	•	+	≡	>
f	g	h	i	í	j
#	→	=	α	δ	×
k	l	ly	m	n	ny
»	Θ	▶	@	l	̄
o	ó	ö	ő	ő	p
∧	Φ	Π	‡	‡	3
p	r	s	sz	t	ty
3	l	o	Σ	∩	Θ
u	ú	ü	ű	v	z
?	φ	Υ	ψ	&	;
zs	J				
ℵ	Ez a joker jel. Ha ezt látod, neked kell kitalálni, milyen betű illik a szóba.				

HELYESÍRÁS GYAKORLÁSA

Melyik betű beírásával kapsz helyesen leírt szót? Mondd ki, hallgass a füledre!

ö vagy ő	el__tt
t vagy tt	ka__an
c vagy c	mo__an
u vagy ú	gy____jt
ny vagy nny	me____l
o vagy ó	f____ly____s____
ü vagy ú	s____r____
b vagy bb	ro__an
u vagy ú	b__cs__
ü vagy ú	gy____r____

HIBAJAVÍTÁS

A szavakban van egy vagy kettő fölösleges betű. Húzd át ezeket, majd írd le helyesen a szót!

karbtanytartás - _____

fölldönkízülyi - _____

szegélynyújtás - _____

mérőszeközs - _____

lánycsegység - _____

SZÓALKOTÁS

a) Folytasd a szavak átalakítását egy betű betoldásával!

példa: alak – **a**lak

kenő - _____

aszalt - _____

terel - _____

óras - _____

szerény - _____

ügylet - _____

b) Folytasd a szavak átalakítását egy betű elvételével!

példa: kért – két

étkes - _____

sárga - _____

bíró - _____

barka - _____

viszony - _____

barka - _____

HELYESÍRÁS GYAKORLÁSA

Pótold a hiányzó rövid vagy hosszú magánhangzókat!

___ jat h ___ z valakivel.

Egy gyékényen ár ___ lnak.

T ___ zön-v ___ zen kereszt ___ megy.

Bám ___ l, mint a borj ___ az ___ j kap ___ ra.

Szel ___ d, mint a kezes bárány.

Hajlik, mint a f ___ zfa vessz ___.

HOSSZÚ? RÖVID?

Pótold a hiányzó ékezeteket a szavakban! Mondd ki a szavakat! Hallgass a füledre!

hirdetoujsag

korpanorama

karcsusitokrem

oriasplakat

orzo-vedo

allatszelidito

ovtaska

virusirto

higito

csuzli

falfirka

fonoda

SZÓKERESŐ

Alkoss a megadott magánhangzókból értelmes szót a hiányzó mássalhangzók pótlásával!

a ___ a ___ ö ___ ő

___ é ___ i ___ é ___

___ a ___ u ___ á ___ o ___

___ e ___ é ___ i ___ a ___ í ___ ó

i ___ e ___

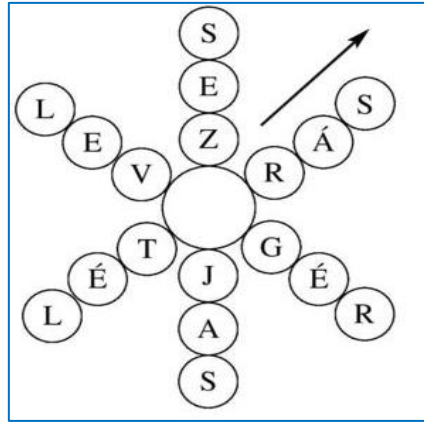
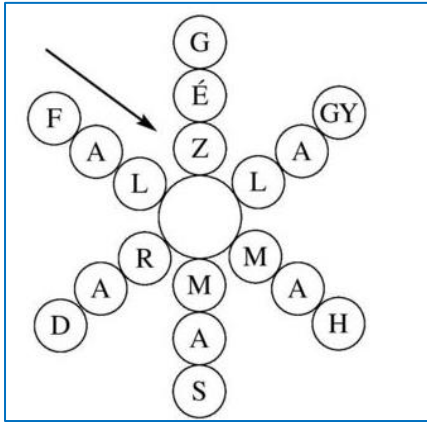
___ i ___ u ___ o ___ ó

Írj egy fő fogalmat a megfejtett szavakhoz! _____ (megfejtés: autó alkatrészek)

HELYESÍRÁS GYAKORLÁSA

a) Milyen betű hiányzik a középső körből, hogy a nyíl irányába olvasva értelmes szót kapj?

b) Írd le a szavakat a megfelelő helyre! Ügyelj a helyesíráásra!

település _____

finom _____

madár _____

nyilas _____

fiúnév _____

ajánl _____

pernye _____

betűvetés _____

szerszám _____

átemel _____

becenév _____

bírál _____

SZÍN-JÁTÉK

a) Színezd ki az oszlopban levő szavakat a szófajnak megfelelő színre!

IGE	FŐNÉV	FŐNÉVI IGENÉV
-----	-------	---------------

futni	fut	nyír	ír	futás
lép	nyírás	lépés	harapni	lépni
harapás	írás	harap	írni	nyírni

b) Pótold a mondat hiányzó szavait!

Hídon a menetoszlopnak tilos egyszerre _____.

A sakkozó a királlyal _____.

A sportolók _____ számlálót kaptak.

SZÓFAJVÁLTÁS BETOLDÁSSAL

a) Az alábbi szavak adott mássalhangzójának hosszúsága megváltoztatja a szófajt.
Írd le, mindkét változat szófaját!

pl. len – főnév   lenn – határozószó

fen – _____

eset - _____

fenn - _____

esett - _____

tol - _____

hal - _____

toll - _____

hall - _____

b) Két szópárt foglalj mondatba!

ROKON ÉRTELMŰ SZAVAK

Folytasd a sort! Írd a szóhalmazból egy sorba a rokon értelmű szavakat!

	derék	bölcs	jó	vakmerő	elmés
csinos	okos	rendetlen	alkalmas	tetszetős	
trehány	szép	jófejű	bátor	kusza	szemrevaló
zavaros	gyönyörű	helyénvaló	merész	összevissza	
hanyag	eszes	tántoríthatatlan	zseniális	elszánt	
értelmes	használható	megfelelő	mutató		

hanyag _____

---

elmés _____

---

gyönyörű _____

---

helyénvaló _____

---

derék _____
